

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Averigeană”, „Băndăna”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inferior), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițiană”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Ciarovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Drăganul”, „Dundreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Lapovana”, „Lucașfăruș”, „Lugoșana”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, „Cacova”, „Poporul”, „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ila-mare), „Riurana”, „Săcana”, „Sătămăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-sădesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercășiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Tărnăveana”, „Tibleşana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-sădesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Viadeasa”, „Vulturul”, (Tășnad), „Zărăndeană”, „Zlăgăneana”.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Tovărășiile de ocazie pentru asigurarea vitelor.

Dintre toate tovarășiile, forma cea mai simplă o au așa numitele *tovărăși de ocazie* (alkalmi egyesülések). Ele sunt prevăzute în §-ul 62 al art. de lege XXXVII (Legea comercială) din anul 1875.

Acest paragraf are următorul cuprins:

«*Tovărășiile* (ocasionale) alcătuite pe temeiul câștigului ori a pierderii comune pentru una ori mai multe afaceri comerciale, nu intră sub hotărârile legii de față, care se referă la *societățile comerciale*.

„La aceste tovarăși, întrucât tovarăși nu au hotărât altcum prin contract, fiecare ia parte pe o formă la întreprindere; câștigul ori pierderea, în lipsa altei rândueli, — se împarte pe capete deopotrivă. Pentru astfel de afaceri, pe care le-a încheiat cu o a treia persoană, față de aceasta a treia persoană, numai unul dintre tovarăși va fi în drept și în obligământ. Dacă însă tovarășul a contractat în numele și din încredințarea celorlalți, ori dacă tovarăși contractează toți împreună ori prin plenipotențiat comun, față de a treia persoană sunt toți solidar răspunzători.

„După încheierea afacerii comune, acela dintre tovarăși, care a condus întreprinderea, e dator să dea socoteli celorlalți. Tot el e dator să facă și liquidarea”.

Membrii acestor tovarăși, în cazul de față, ai tovarășiilor de ocazie pentru asigurarea vitelor, fac între ei un contract de tovarășie în scris, care ține locul statutelor, ce se cer pentru alte feluri de însoțiri, e obligator în toate împrejurările și nu trebuie înregistrat ori întărit de nici un fel de for judecătoresc.

Acest contract trebuie timbrat cu timbru de 4 coroane de coală.

Dăm în cele următoare un *Contract de tovarășie*, pentru ajutorarea în caz de primejduirea vitelor, primit ca model, pentru comunele din despărțământul „Agnita” al „Asociațiunii”, în adunarea cercuală ținută în 8/21 Septembrie 1907 în comuna Bendorf:

Timbru
de 4 coroane

Contract de tovarășie.

Noi subscrișii proprietari de vite din comuna, pretura Nocrichului, înființăm prin aceasta o:

Tovărășie de ocazie (alkalmi egyesülés)

în baza §. 62 din legea comercială art. XXXVII. anul 1875, în scopul să ne ajutăm împrumutat, în cazuri de primejduirea vitelor noastre. Tovărășia primește și despăgubește vite cunute: boi, vaci, bivoli și cai, dela trei ani în sus, și anume în termenul următoarelor dispoziții, stabilite și recunoscute ca obligatoare pentru toți membrii, cari au scris contractul de față.

I. Fiecare membru al tovarășiei are următoarele drepturi:

- a) să ia parte cu drept de câte un vot la adunările generale;
- b) să fie ales în comitetul de administrație;
- c) să ceară și să primească despăgubirile constatate în regulă.

II. Fiecare membru al tovarășiei are următoarele datorințe:

- a) să plătească la timp toate taxele și contribuțiile stabilite în acest contract, sau în adunările generale;
- b) să se supună votului majorității și rânduielilor comitetului administrativ;
- c) să se poarte cu deplin respect în adunările tovarășiei și față de rânduielile ei.

Drepturile și datorințele membrilor, cu învoirea comitetului, pot fi moștenite de unul din urmașii legali.

Membrul, care nu și-a plătit cotizația și celelalte contribuiri, la termenele hotărâte, își pierde toate drepturile, cari rezultă din contractul de față.

Atât membrul acesta, cât și oricare altă persoană, care vrea să intre mai târziu în tovărășie, este obligat a plăti la fond, pe lângă taxa de înscriere, atâta, cât ar face partea unui singur membru la fond, în momentul când se înscrie de membru.

III. Conducerea tovărășiei se face prin *Adunarea generală*, care se conchiamă în fiecare an, în luna lui Ianuarie, și apoi prin *Comitetul de administrație*, ales de adunarea generală pe timp de câte doi ani de zile.

Adunarea generală hotărăște cu majoritate de voturi în toate chestiile, ce se țin de tovărășie, în special:

- censurează raportul comitetului și dacă-l află în regulă, dă absolutulur convenit;
- alege pe membrii comitetului administrativ;
- pe baza experimentelor hotărăște schimbarea oricărui dispoziții din acest contract;
- hotărăște asupra întrebunțării intereselor fondului tovărășiei;
- hotărăște despre plasarea averii tovărășiei;
- hotărăște desfacerea tovărășiei, dacă pentru aceasta votează trei din patru părți a tuturor membrilor.

În caz de desființare fondul eventual, sub nici o condiție nu este iertat a se împărți între tovarăși, ci se va destina pentru scopuri folositoare în comună.

Comitetul executiv se compune din cinci membri. El execută și poartă toate agendele tovărășiei, primește sau respinge membrii, fără motivare; prețuește și plătește pagubele, încasează taxele și administrează averea tovărășiei, pentru care membrii comitetului sunt solidar responsabili. În special *președintele* și reprezentantul tovărășia, *casarul* administrează, încasează direct, ori prin un încredut al său, toate taxele și, la îndrumarea comitetului, face plătirile, toate pe lângă chitanță în regulă. *Notarul* poartă scripturistica și registrele tovărășiei.

La caz de trebuință, comitetul poate conchemă *adunare extraordinară*.

La intrarea membrilor în tovărășie comitetul cercetează totdeauna starea sanitară a vitelor.

IV. Taxele, ce trebuie să le plătească regulat fiecare membru, sunt următoarele:

- taxa de înscriere, odată pentru totdeauna, de 2 coroane;
- o cotizație anuală de 1 coroană și, pe lângă aceasta, câte 10 fileri pentru fiecare cap de vită. Cotizația aceasta se plătește cel mult până la 1 Octombrie a fiecărui an;
- taxele de despăgubiri stabilite pentru fiecare caz 30 fileri de fiecare cap de vită. Acestea sunt a se răspunde în termen de 10 zile din ziua publicării înaintea bisericei.

Taxele de sub a) și b) formează fondul tovărășiei a cărui dobânzi se pot folosi numai în urma unui concluz special al adunării generale sau pentru acoperirea în parte, sau chiar întreagă a despăgubirii, sau și pentru alte scopuri folositoare societății.

Suma ce rămâne din taxele de sub c), după acoperirea despăgubirii, se adaugă la fondul tovărășiei.

La cazul, când taxa aceasta nu este de ajuns pentru acoperirea pagubei, comitetul este autorizat a face nouă repartitie pentru restul neacoperit.

V. Despăgubiri se dau membrilor pentru vitelile schilăvite ori pierite din vre-o nenorocire, ori boală neatârnată de voia proprietarilor.

Sunt exchise dela despăgubire vitele, cari pier din cauza unei boale epidemice, sau din cauza unei tractări rele, ori a neglijenței din partea proprietarilor.

Când se primejduște, ori pier o vită, proprietarul este dator să înștiințeze aceasta comitetului numai decât. Întârzierea neexecută a acestei înștiințări, aduce cu sine pierderea îndreptății la despăgubire.

Comitetul prețuește vita, dupăcum crede, că s'ar fi putut vinde în comună, ori în orașul cel mai de aproape. Pe baza prețurii stabilite, comitetul, intrucât se poate, plătește îndată proprietarului păgubit întreagă suma prețurii.

Vita primejduită, dacă nu este nădejde de a se însănătoși ori dacă este moartă, trece în proprietatea tovărășiei, intrucât are părți cari se pot vinde. Părțile valorabile: carnea, pielea etc., în primul rând are dreptul să le preieze proprietarul păgubit în prețul stabilit de comitet, care preț apoi se scade din suma de despăgubire.

Eventual carnea se vinde, ori se imparte pe un preț convenit, între tovarăși, în părți egale.

Când se primejduște vita unui membru din comitet sau a unei rudeni de ale acestora, membrul respectiv al comitetului nu poate figură ca prețuitor.

Hotărârile comitetului, în afacerile de despăgubiri, nu pot fi apelate.

VI. Tovărășia o reprezintă președintele. — *Funcționarii* tovărășiei pot fi remunerați de adunarea generală.

La subscrierea contractului de față fiecare are să plătească taxa de înscriere de 2 coroane, și să spună soiul și numărul vitelor, ce posedă, conform catastrului de vite.

După cetirea, înțelegerea și primirea întregului cuprins al acestui contract, îl subscriem cu mâna proprie, respective cu punerea degetului pe semnul crucii dinaintea numelui, și ne declarăm, că intrăm ca membri ai Tovărășiei pentru asigurarea vitelor noastre din comuna

Data în 19.....

Martori:

Adunarea de constituire a acestor tovărășii, la care se invită tot satul și care se ține într'un local public, trebuie înștiințată în regulă.

Membrii comitetului executiv să fie aleși dintre cei mai de cinste, mai cu dreptate, mai luminați și mai cu stare oameni din comună.

Registrelle trebuincioase, între cari se numără cartea principală și cărțile auxiliare, trebuie să fie șnuruite și timbrate. Timbrarea o face oficiul de dare.

Între tovărășiile ocazionale se numără, afară de tovărășiile pentru asigurarea vitelor, și:

- tovărășiile pentru arândări de pământ;
- tovărășiile pentru cumpărarea de pământ;
- tovărășiile pentru cumpărarea de vite, de mașini și de bucate;

d) *tovărășiile pentru valorizarea poamelor, a ouălor și altor produse.*

Contractele pentru aceste tovarăși se fac — *mutatis mutandis* — ca și contractul pentru tovarășiile de asigurare a vitelor, urmându-se aceeași procedură întru toate.

Dacă însă numărul tovarășilor e restrâns și dacă stătuirea se ține în o casă privată, punerea la cale a trebii acesteia nu trebuie înștiințată nimănui.

*

Și acum, de încheiere, ne adresăm, ca și în alte ocazii, oamenilor din fruntea băncilor noastre și-i rugăm să îmbrățișeze chestiunea înființării tovarășiilor, începând cu cele ocazionale, ca fiind mai ușor de alcătuit și, eventual, și de desfăcut, chestiune propovednită la noi cu multă căldură de către dl V. C. Osvadă în foaia sa „*Tovărășia*“.

Totodată ne adresăm și directorilor despărțămintelor „Asociațiunii“ cu rugămintea, să urmeze toți calea indicată de dl N. Petra-Petrescu, directorul despărțământului Agnita, stăruind, prin prelegeri, prin distribuirea de formulare de contracte, statute etc., pentru înjgheizarea tovarășiilor în toate satele noastre.

Publicarea bilanțului în ziare maghiare — obligatoare?

Tribunalul reg. din Bistrița, ca for comercial, experiând — cum spune — că însoțirile, dar mai ales societățile pe acții din circumscripția sa, nu se conformează §-lui 198 resp. 243 al legii comerciale (privitori la publicarea bilanțului anual) a adresat acestora, nu de mult, sub formă de *decis*, un *avertisment*, cu care merită a ne ocupa mai deaproape, fiindcă voințe să introducă, fără nici o bază legală, o praxă nouă și până acum necunoscută la judecătorii noastre comerciale.

În *decisul* amintit, emis cu data de 18 Ianuarie a. c. și sub Nr. 431/1909 polg., tribunalul din Bistrița, după ce schițează cuprinsul §§ 198 și 243 ai legii com. și arată, că expunerea bilanțului și a raportului în localitățile societății, spre vedere publică, nu corespunde legii, ci *publicarea trebuie făcută în ziarul sau ziarle designate pentru publicațiile societății* cu 8 zile înainte de ținerea adunării generale, — avertizează pe membrii direcțiunilor dela societățile obligate la publicitate din circumscripția sa, de a fi în viitor cu deosebită luare aminte la împlinirea obligamentelor lor, circumscrise în §§ amintiți, și a publica bilanțul la timpul prescris de lege, pentru a evita eventuala anulare a hotărârilor adunării generale, precum și amenda până la K 1,000 prevăzută în § 221 al legii com.

După acestea tribunalul din Bistrița își termină *decisul-avertisment* cum urmează:

„Se reacearcă deci numitele societăți, ca și în interesul lor propriu, să evite în viitor astfel de întrelăsări; să publice bilanțul anual, precum și conturile de încheiere (vrea să zică probabil raportul comit. de

supraveghiare — Redacțiunea) în ori și care *siar maghiar*, ce apare pe teritoriul comitatului Bistrița-Năsăud și să justifice publicarea din caz în caz în formă autentică la acest tribunal și anume din motivul acela numai într'un ziar maghiar, fiindcă actele aparținătoare registrului firmelor comerciale au caracterul unor cărți publice și astfel alte acte decât în limba maghiară nu au loc“.

Contra părții prime a „*decisului*“, reprodus mai sus în liniamente generale, nu este nimic de obiecționat; tribunalul, ca for comercial este nu numai îndreptățit, ci și dator a veghia, ca dispozițiile legii comerciale să fie riguros observate, de toți aceia pe cari îi privește.

Dar când tribunalul pretinde, ca societățile obligate la publicitate din circumscripția sa, să-și publice bilanțul numai în ziarle maghiare din comitat — *el la tot cazul depășește sfera sa de competență, pentru că o astfel de pretensiune nu are nici o bază legală* și este în contradicție și cu textul *decisului* citat, în care însuș tribunalul zice, că „publicarea trebuie făcută în ziarul sau ziarle designate pentru publicațiile societății“.

Eată de altcum, ce zic în privința aceasta §§ 198 și 243 ai legii com., pe cari voințe să-și bazeze tribunalul din Bistrița *decisul*, de care ne ocupăm.

§ 198. „Direcțiunea este obligată a grijii ca registrele societății să fie purtate în regulă și ca bilanțul anual, examinat din partea comitetului de supraveghiare, împreună cu raportul, destinat a se prezenta adunării generale, să se publice cu 8 zile înainte de ținerea adunării generale.“

Pe lângă aceasta direcțiunea este obligată a prezenta tribunalului competent, fără amânare, un *exemplar original al bilanțului*, aprobat de adunarea generală. În bilanțul înaintat la tribunal se poate uita ori și cine.

Membrii direcțiunii se vor constrânge prin tribunalul competent, sub amenda fixată în § 221, a se conforma acestor dispozițiuni“.

Paragraful 243, privitor la însoțiri, este în alinea sa primă și a treia perfect identic cu alinea primă și a doua a §-ului 198; iar în alinea a doua zice:

„În aceasta publicare este a se arăta îndeosebi numărul membrilor însoțirii, cari au aparținut acesteia pe timpul încheierii bilanțului, mai departe membrii intrați și eșiți în decursul anului de gestiune, precum și numărul cuotelor subscrise, abzise și replătite“.

Precum se vede lămurit din acești §§, *legea com. nu pretinde altceva, decât ca bilanțul anual să se publice cu 8 zile înainte de ținerea adunării generale*, fără a preciza însă mai deaproape modul cum și locul unde să se facă publicarea, acesteia având să fie normale, conform uzului general, bazat pe o praxă de aproape 40 de ani, prin legea specială a fiecărei societăți, prin statute, ev. prin direcțiune.

Astfel fiind, este evident, că *decisul* tribunalului bistrițan, prin care încearcă a obliga și societățile pe acții și însoțirile nemaghiare din circumscripția sa, să-și publice bilanțul și raportul în ziarle maghiare din comitat — este lipsit de orice bază legală și ca atare neobligator pentru instituttele de bani vizate.

Le recomandăm deci acestora, să rămână și pentru viitor numai pe baza strict legală și a statutelor lor, cari nu pot fi alterate prin simple *decisuri* judecătorești și să continue a și publica, ca și până acum, bilanțul și raportul numai în organele lor oficiale. Pentru evitarea măsurilor coercitive, ce tribunalul le pune în vedere, va fi însă consult, ca publicarea să se facă, alătura de textul românesc original, și în

text maghiar, lucru, ce dealtceum se practică deja la multe institute de bani de ale noastre.

Aceasta, credem, că va satisface și pe zelosul referent al tribunalului din Bistrița; în caz contrar și dacă ar stărui pe lângă punctul său de vedere, precum am arătat lipsit de bază legală, institutele interesate vor trebui să ia calea recursului.

Dela „Solidaritatea“.

Dintre institutele noastre de bani — membre ale „Solidarității“ și-au supus în anul acesta conturile de încheiere reviziei unui revizor expert următoarele institute:

- „Albina“, Sibiu. *)
- „Ardeleana“, Orăștie.
- „Aurora“, Baia mare.
- „Geogeană“, Geoagiul inf.
- „Lipovana“, Lipova.
- „Mercur“, Năsăud.
- „Săcana“, Sacul.
- „Tibleșana“, Caianul mic.

Revizor-expert pentru revizuirea conturilor de încheiere au mai cerut dela biroul „Solidarității“ institutele:

- „Chiorana“, Șomcuta mare.
- „Frățietatea“, Sadu.
- „Fortuna“, Rodna veche.
- „Șercăiana“, Șercaia.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 11 Februarie 1909.

În toate centrele financiare dela ultimo incoace situațiunea s'a ameliorat în măsură simțitoare. În London a dispărut teama de o urcare a ratei oficiale dela 3%, iar discontul privat, care în săptămâna trecută a notat $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ %, a scăzut la $2\frac{1}{8}$ %, și numărul pentru trebuințele zilnice să plătește cu $1\frac{1}{2}$ %.

În Paris a crescut circulațiunea de bilete fără ca să se fi urcat și rezerva de aur, totuși piața franceză este atât de facilă, încât oferă la noi împrumuturi până la finea anului pe bonuri de tezaur cu $3\frac{1}{8}$ %, iar în Paris discontul privat notează numai $1\frac{3}{8}$ %.

Din Berlin s'au expedit și în săptămâna curentă cantități mai mici de aur la Viena, se pare însă că prin scăderea cursului pentru devize și urcarea discontului privat la $2\frac{1}{8}$ % și mai pe urmă la $2\frac{1}{4}$ % deocamdată s'a pus capăt trimiterilor de aur în străinătate.

Situațiunea pieții interne încă este favorabilă. Sumarul Băncii de emisiune din 7 curent arată o rezervă de bilete de 55 milioane și o creștere nouă a tezaurului de K 10·7 milioane. Față de săptămâna primă din Februarie a. tr. însă situația internă este mai puțin favorabilă, pentru că atunci Banca dispunea de K 68 milioane bilete libere de dare. Cu toate acestea piața dispune de numărul abundanț la o cerere minimă. Discontul privat notează în Viena $3\frac{1}{8}$ %.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Agricola“, bancă populară, soc. pe acții în Sebeșul-săsesc, în care se va contopi însoțirea „Tovărășia Agricolă“ din același oraș și-a convocat adunarea generală de constituire pe 25 crt.

„Beregsana“, cassă de păstrare, soc. pe acții în Beregsau. Anul de gestiune 1908 (al XIV-lea) l-a încheiat acest institut în ce privește totalul activelor ceva mai nefavorabil, decât anul 1907, reducându-se acesta cu circa K 22,000 la K 196,937 și anume Escontul dela K 131,197 la K 118,698, din care sumă au fost reescontate la finele anului 1908 K 69,868, cu circa K 22,138 mai puțin decât în anul precedent. Cambiile cu acoperire ipot. asemenea s'au redus cu circa K 4,500 la K 51,103; din contră a crescut poziția Realității cu circa K 6,000 la K 8,429 și poziția Cereale dela K 416 la K 2,404. Pasivele asemenea s'au redus aproape toate, cu excepțiunea capitalului soc. și a Creditorilor, care din urmă poziție a crescut cu circa K 6,100 la K 7,316; și anume prezintă Rezervele starea de K 7,400 (în 1907 K 7,500) și Depozitele spre fructificare K 65,522, față de K 70,026, în anul precedent. Interesele trans. anticipate sunt prezentate neschimbate, ca și în anul 1907 cu K 1,315·40. Venitul brut s'a cifrat în 1908 cu K 21,131, (în 1907 K 17,864), iar profitul net de K 5,014 este mai mare decât în 1907 cu cu circa K 700. Adunarea generală a fost convocată pe 7 crt.

„Coroana“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Bistrița. Institutul acesta a continuat și în anul 1908, al VI-lea an al existenței sale, a se desvoltă și consolida. Activele totale se cifrează, conform bilanțului încheiat cu 31 Dec. a. c. cu K 1.226.360 arătând față de anul precedent o creștere de K 358,000 și anume s'a sporit Escontul, ramul principal de afacere, dela K 652,482 la K 842,179, din care sumă K 296,121 sunt Cambii cu acop. ipot. O poziție însemnată a activelor o formează Realitățile, în valoare totală de K 117,025, în cea mai mare parte moșii, destinate a fi vândute în timp apropiat cu bun câștig. O altă poziție, care față de anul trecut arată o creștere de K 6.350 sunt Efectele, cu starea de K 8,350. Dintre pasive s'au sporit în mod considerabil, cu aproape K 120,000 Depozitele spre fructificare, cari se cifrează cu K 328,178, precum și Reescontul, care se cifrează cu K 324,839, față de K 252,639 în 1907. Asemenea au crescut Rezervele cu circa K 8,000 la K 43,075, care cu dotația anului curent a crescut la K 48,100. Din capitalul soc. de K 300,000 au mai fost nevărsate la finele anului 1907 numai K 56,657. Venitul brut al anului 1908 a fost de K 79,416, mai mult decât în 1907 cu circa K 16,000, iar profitul net s'a urcat dela K 15,017 la K 17,429, din care direcțiunea a propus distribuția unei dividende de 6% după acțiunile vechi și cele nouă deplin plătite în 1907, și 5% după vărsămintele parțiale făcute în 1907 și 1908.

Adunarea generală ținută la 28 Ianuarie a. c. a hotărât între altele, și contopirea institutului „Șoimușana“ din Șoimuș în „Coroana“, având în sediul de pânăcum al institutului contopit a se înființa o filială a „Coroanei“.

„Doina“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Câmpeni și-a încheiat bilanțul pe al XIII-lea an de gestiune cu active de K 835,786, mai mari decât

*) Bilanțul se va publica în numărul nostru viitor.

în 1907 cu circa K 20.000, și la un venit brut de K 74,265 (în 1907 K 73,412) cu un profit net de K 21,409, în creștere față de anul precedent cu circa K 4,200. Escontul, până acum ramul principal de afacere, s'a redus, probabil în urma noii legi execuționale, cu circa K 105,000 la K 212,550; din contră au crescut Cambiile cu acop. ipot. cu circa K 130,000 la K 445,300, asemenea Imprum. pe obligații dela K 2,067 la K 27,735, pe când Imprum. ipot. arată o mică reducere dela K 127,847 la K 123,566. Asemenea s'a redus poziția Realității dela K 23,363 la K 4,363. Ce privește pozițiile pasive ale bilanțului Depozitele spre fructificare au crescut dela K 469,029 la K 493 623 și Rezervele cu circa K 6,000 la K 56,208 Reescontul, din contră s'a redus dela K 191,540 la K 172,110. Adunarea generală este convocată pe 18 crt.

„Grănițerul“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Dobra. Bilanțul acestui institut pe 1908, încheiat la 31 Dec. a. tr. comparat cu bilanțul anului de gestiune precedent arată creșteri aproape în toți ramii de afacere, și anume au crescut: Escontul cu K 26,109 la K 888,769 și Cred. camb. cu acop. ipot. dela K 83,823 la K 154,054, pe când Imprum. pe oblig. sunt staționare cu K 8,420. Dintre pasive au crescut cu aproape K 92,500 Depozitele spre fructificare (starea K 415,944) și Rezervele dela K 59,245 la K 71,762, care cu dotațiunea anului curent vor ajunge la suma de K 83,000, circa $\frac{1}{3}$ a capitalului social de K 250,000, deplin vărsat în cursul anului 1908. Din contră s'a redus Reescontul cu K 23,411 la K 300,271. Venitul brut al anului 1908 a fost de K 108,732 (în 1907 K 96,680) iar profitul net după detragerea a 6% după vărsămintele acționarilor noi de K 26,218, în creștere față de 1907 cu circa K 2,400. Revirementul în fine s'a urcat la K 2,984,597, (+ față de 1907 de K 67,000).

Adunarea gen. s'a ținut la 8 crt. și direcțiunea a propus distribuirea unei dividende de 9% pentru acționarii vechi, dotarea fondului de rezervă cu K 11,238 și pentru scopuri culturale K 1145.

„Grănițerul bănațan“, este firma unei noue întreprinderi financiare românești, ce este pe cale a se înființa în Mehădia (com. Caraș-Severin).

„Hațegana“, institut de credit și economii soc. pe acții în Hațeg. Bilanțul acestui institut pe 1908, arată puține schimbări față de bilanțul anului precedent; totalul activelor se cifrează cu K 1.053.406, arătând față de 1907 numai o creștere de circa K 10,000; ramul principal de afacere, Escontul, este aproape neschimbat, ca și în 1907, cu K 829 659, din care sumă au fost reescontate abia K 70,268. Al doilea ram de afacere Imprum. pe oblig., în sumă de K 130.066 arată față de 1907 o creștere de circa K 10,000. Poziția Realității este prezentată, ca și în anii precedenți cu suma de K 55,004. Ce privește pasivele afară de Reescont au mai crescut Rezervele cu circa K 6,000 la aproape K 54,000 și Fondul de penziune cu rotund K 1.400 la K 17,748. Venitul brut de K 87,741 este mai mic decât în 1907 cu circa K 1,700, iar profitul net de K 23,362 este în creștere față de 1907 cu circa K 3,000.

Adunarea generală a fost convocată pe 9 crt.

„Poporul“, institut de credit și casă de schimb soc. pe acții în Săliște, înființată în cursul anului trecut cu capital de K 160,000 și-a încheiat la 31 Dec. 1908

bilanțul primului an de gestiune (de 5 luni) cu active totale de K 265,467, un venit brut de K 7,284 și profit net de K 5,275, care corespunde unei rentabilități de circa 3-60% ale capitalului vărsat în sumă de K 140.668, din care însă aproape K 104,000 a fost plasat ca depunere la alte institute, neaflând probabil plasare în alte afaceri mai lucrative. Ramul principal de operațiune este Escontul, care se cifrează cu K 105,965, iar alt ram Imprum. ipotecare cu K 15,050. Intre pasive, poziția cea mai însemnată sunt, pe lângă capitalul soc., Depozitele spre fructificare, care se cifrează cu K 95,957.

Adunarea generală s'a ținut la 7 crt.

AFACERI DE DARE.

Reforma dărilor. Desbaterea generală a proiectelor de legi privitoare la reforma dărilor s'a terminat la 30 p. și la 3 crt. parlamentul a început discuția specială

Conform unor enunțiațiuni făcute de ministrul Wekerle în cadrul unui discurs mai lung, ce a ținut în cursul dezbaterii generale a proiectelor sale, este speranță că la desbaterea specială se vor face unele modificări esențiale la proiectul privitor la darea întreprinderilor obligate la publicitate și anume: darea de interese după capital se va reduce — conform proiectului original — dela 10% la 5%; § 21 se va modifica; darea întreprinderilor obligate la publicitate, cari nu au efecte libere de dare se va reduce la 7%, și se va concede detragerea perderilor din anul precedent din câștigul anului următor.

CRONICA.

Rugare. On. direcțiuni ale institutelor noastre de bani sunt rugate să binevoiască a transpune Redacției noastre imediat după încheiere câte un exemplar al bilanțului și contului lor de profit și pierdere pe 1908.

Rugăm totodată onor. noastre institute de bani, cari ne vor trimite bilanțuri spre publicare, să ne indice *express*, dacă doresc ca bilanțul și contul profit și pierdere să fie publicate și în *textul maghiar*, sau numai în cel românesc, pentru a ne putea conforma dorinței lor întocmai.

Manucrisele bilanțurilor și a altor publicații menite a apărea ca inserțiuni rugăm a le expedia după posibilitate așa, ca să ajungă în posesiunea noastră cel puțin cu o zi înainte de ziua expediției regulate a Revistei noastre, care este Sâmbăta. **Administrația.**

Necrolog. Petru S. Aurelian, distins economist și bărbat de stat român, fost ministru în mai multe rânduri, a încetat din viață la 6 crt. în București în etate de 73 ani. Decedatul este fondatorul escelentei reviste bucureștene „Economia Națională“, care apare deja de 33 ani. În aceasta publicațiune și în alte numeroase scrieri speciale Aurelian s'a ocupat cu probleme de economie politică și cu chestiuni de agricultură și industrie. A fost economist de autoritate, protecționist al industriei naționale și intervenționist moderat și un fecund scriitor economic. Dintre scrieri remarcăm: „Țara noastră“ schițe economice asupra

României: „Bucovina“, descriere economică cu hartă; „Economia rurală la Români“; „Cum se poate fondă industria în România“ și „Industria română față cu libertatea comerțului de importatiune“ etc. etc.

*

Recolta mondială a cerealelor în anul 1908. Conform datelor statistice publicate de ministrul de agricultură recolta cerealelor în lumea întreagă în anul 1908 a fost de 3,165.80 mil. măși metrice, față de 3,057.37 mil. măși metrice, în 1907 și anume s'au recoltat:

	1908	1907
	milioane măși metrice	
Grâu	868.28	851.98
Săcară	438.21	429.02
Orz	326.40	322.04
Ovăș	567.61	584.54
Porumb	965.38	905.79

*

Monete de argint și bancnote à K 10 noue. Conform unor proiecte de legi nou prezentate de ambele guverne dualiste parlamentelor lor, se vor bate monete noue a K 1 în valoare de K 100 mil. și monete à K 2 în valoare de K 50 mil., aceste din urmă având a înlocui monetele à fl. 1 v. a. Din suma de K 150 mil. cad asupra Austriei K 105 mil. și asupra Ungariei K 45 mil. Emisiunea bancnotelor à K 10 este limitată de prezent la K 160 mil.; pentru viitor contingentarea aceasta încetează și Banca Austro-Ungară va putea emite astfel de bancnote, în cantitate nelimitată, ca și bancnotele à K 20.

BIBLIOGRAFIE.

„**Revista Economică Bucovineană**“. Organ economic. Apare de douăori la lună în Cernăuț, Strada Transilvaniei Nr. 39. Formatul „Rev. Econ.“ a noastre și în extenziune de 1/2 coală. Prețul de prenumărare: pentru monarhia Austro-Ungară pe an K 3—, pentru România pe an Lei 4—. Proprietar și editor: *Nicolae Iancu*. Redactor responsabil: *Nicolae Penteleiciuc*.

Sumarul Nr. 1 dela 1 Februarie a. c. este: *Cătră onorații cetitorii ai revistei noastre. Urmările lipsei de organizare. Hora tovărășilor țărănești. În jurul însoțirilor noastre. (Știri referitoare la însoțirile din Bucovina). Știri din alte țări (Organizarea vânzării ouălor în Germania)*

Revista se prezintă foarte bine, și credem că ea este chemată la viață prin necețitatea împrejurărilor. Cele preste 160 diferite însoțiri din Bucovina nu vor putea prospera după trebuință chiar și având Centrala lor, fără un organ de publicitate. Și apoi câte alte nu mai sunt de făcut până la o perfectă organizare economică? „Rev. Econ. Bucovineană“ a venit la timp. Îi dorim viață lungă și prosperă.

Firme falite:

Farkas Samu, comerciant în Cristurul-săcuiesc, tribunalul în Sz. Udvarhely, însinuarea pretenziunilor până la 15 Faur, liquidarea în 3 Martie, alegerea comitetului în 6 Martie a. c.

„*Altalános fogyasztási és termelő szövetkezet*“ din Arad, tribunalul în Arad, însinuarea pretenziunilor până la 15 Faur, liquidarea în 27 Faur, alegerea comitetului 2 Martie 1909.

Szabó Albert, comerciant din Arad, tribunalul în Kézdivásárhely, însinuarea pretenziunilor până la 23 Faur, liquidarea în 24 Martie, alegerea comitetului 26 Martie 1909.

Obradovics Vladimir, firmă improtocolată în Panciova, tribunalul în Panciova, însinuarea pretenziunilor până la 15 Martie, liquidarea în 8 Aprilie, alegerea comitetului 10 Aprilie a. c.

Ianner Nándor & Comp., comerciant în Cluj, tribunalul în Cluj, însinuarea pretenziunilor până la 28 Faur, liquidarea în 18 Martie, alegerea comitetului 20 Martie a. c.

Mayer Aurel, comerciant și ospătar în Lugoj, tribunalul în Lugoj, însinuarea pretenziunilor până la 23 Faur, liquidarea în 6 Martie, alegerea comitetului 9 Martie a. c.

Richter testvérek, comerciant în Marosludas, tribunalul în Turda, însinuarea pretenziunilor până la 20 Faur, liquidarea în 17 Martie, alegerea comitetului 19 Martie a. c.

Sumar.

Tovărășiile de ocazie pentru asigurarea vitelor. — Publicarea bilanțului în ziarele maghiare — obligătoare? — Dela „Solidaritatea“. *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Agricola“ Sebeșul-săsesc, „Beregsana“, „Coroana“, „Doina“, „Grăcișterul“, „Grănișterul bănățau“, „Hategana“, „Poporul“ — *Afaceri de dare*: Reforma dărilor. — *Cronică*: Rugare, Necrolog, Recolta mondială a cerealelor în anul 1908, Monete de argint și bancnote à K 10 noue. — *Bibliografie*: „Revista Economică Bucovineană“. — Firme insolvente, Firme falite.

„ECONOMIA“

cassă de împrumut și păstrare, soc. pe acții în Cohalm.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Cassei de împrumut și păstrare „Economia“, societate pe acții, sunt invitați prin aceasta, în conformitate cu §. 20 din statute, la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Cohalm Sâmbătă, în 6 Martie n. a. c. la 2 oare p. m., în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii și bilanțul anului de gestiune 1908.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului net realizat.
4. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale.
5. Fixarea prețului marcelor de prezentă pentru membri direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
6. Raportul direcțiunii în cauza investițiilor în realități.
7. Sortarea și alegerea a doi membri, în direcțiune.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la această adunare generală, sunt rugați a depune în sensul §-ului 22 din statute acțiunile și eventual plenipotențele cel mult până în 4 Martie 1909 la cassa societății. Acțiunile se pot depune cel mult până în 2 Martie a. c. și la institutul de credit și economii „Albina“ din Sibiu și filiala sa din Brașov.

Cohalm, 10 Februarie 1909.

Nr. 64 (1—1)

Direcțiunea.

„ECONOMIA”, cassă de împrumut și păstrare, societate pe acții în Cohalm.

ACTIVE. CONTUL BILANȚULUI LA 31 DEC. 1908. — MÉRLEG SZÁMLA 1908. DEC. 31-én. PASIVE.

	K	f		K	f
Cassa în numărar — Készpénzkészlet	9,931	06	Capital de acțiuni em. I. 650 buc. à K 100 — I. kibocs. Részvénytőke 650 drb. à K 100	65,000	—
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	426,496	10	Emissiunea II. 850 buc. à K 100 — II. kibocsátás 850 drb. à K 100	85,000	—
Împrumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	165,158	—	Fondul de rezervă — Tartalék alap	21,528	66
Împrumuturi pe obligațiuni — Kötvénykölcsönök	134,487	40	Fondul de pensuni — Nyugdíj alap	2,315	—
Credite camb. cu acop. hip. — Jelzálogilag biztosított váltókölcsönök	27,410	—	Fondul cultural — Közmivelődesi alap	447	15
Realități — Ingatlanok	38,060	52	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	454,223	20
Acții dela bănci — Részvények	500	—	Cambii reescontate — Vizleszámitolt váltók	152,571	—
Debitori — Adósok	748	77	Creditori — Hitelezők	29	—
Mobiliiar — Leltár	1,093	36	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	402	30
amortizare — leírás	93	36	Interese trans. anticipate — Átmeneti kamatok	14,357	86
Interese trans. restante — Folyó évet illető be nem foyt kamatok	5,378	—	Profit curat — Tiszta nyereség	13,295	68
	809,169	85		809,169	85

DEBIT. CONTUL DE PIERDERI ȘI PROFITE. — VESZTESÉG ÉS NYERESÉG SZÁMLA. CREDIT.

	K	f		K	f
Interese de depuneri — Takarékbetét kamatok	20,045	04	Interese de escont — Váltó kamatok	24,299	48
Interese după capital de acțiuni em. II — II-ik kibocsátásbóli részvénytőke utáni kamatok	3,503	26	Interese de impr. hipot. — Jelzálog kölcsön kamatok	9,877	46
Spese — Költségek:			Interese după împrumuturi pe obligaț. — Kötvény kölcsön kamatok	9,065	29
Salare — Fizetések	3,590	—	Interese de credite camb. cu acoperire hipot. — Jelzálogilag biztosított váltókölcsön kamatok	1,925	12
Bani de cuartir — Lakpénz	242	—	Interese de cont curent — Folyószámla kamatok	45	70
Spese de cancelarie, luminat, încălzit, etc. — Irodaî költségek, fűtés, világítás	1,603	95	Venite după realități — Ingatlanok jövedelme	299	97
Chirie — Lakbér	150	—	Proviziuni — Jutalékok	2,232	53
Porto — Postaköltségek	146	15			
Marce de prezență — Jelenléti díjak	518	—			
Contribuțiune — Adó:		6,250			
dare directă și aruncuri — egyenes és pótdadó	2,553	61			
10% dare după interesele de depuneri — 10% tőkekamat adó	2,004	50			
Amortiz. din mobiliiar — Leírás a leltár számlán	93	36			
Profit curat — Tiszta nyereség	13,295	68			
	47,745	55		47,745	55

Cohalm, 31 Decembrie 1908.

Ioan Bercan m. p.,
dir. exec, membru în direcțiune.Ioan Buzea m. p.,
cassar și membru în direcțiune.George Fuciu m. p.,
contabil.

Direcțiunea — Az igazgatóság:

Dr. George Drimba m. p.

Brotea m. p.

Ieronim Buzea m. p.

Ioan Bârsan m. p.

George Andron m. p.

Ioan Seracu m. p.

Am revăzut conturile prezente și le-am aflat în ordine și în consonanță cu registrele principale și auxiliare.
— Jelen számlákat felülvizsgáltuk és azokat rendben és a fő- és segéd-könyvekkel összhangzóknak találtuk.

Cohalm, în 10 Februarie 1909.

Comitetul de supraveghiere — A felügyelő bizottság:

George Spornic m. p.

Ioan Vătășan m. p., rev. expert al «Solidarității».

Constantin Popp m. p.

Sofroniu Roșca m. p.

Ioan Blaga m. p.

„LIPOVANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Lipova.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții „Lipovana“, se invită la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 1 Martie st. n. 1909, la 10 oare a. m., în localul institutului în Lipova.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Raportul direcțiunii pe al XV-lea an de gestiune (1908).
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Deciderea, respectiv aprobarea bilanțului pe 1908; darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghiere (§ 26 din statute).
4. Deciderea asupra întrebuirii profitului curat și fixarea dividendelor pro 1908 (§ 26 și 46 din statute).
5. Deciderea asupra urcării capitalului social al institutului dela cor. unasută mii la cor. două sute mii.
6. Modificarea statutelor.
7. Prezentarea și aprobarea statutelor fondului de pensuni. Nr. 52 (1-1)
8. Pertractarea eventualelor propuneri (§ 26 din statute lit. g).
9. Alegerea unui membru în direcțiune cu mandat pe 4 ani, și eventual a unui membru în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 1 an.

Domnii acționari cari voiesc a participa la adunarea generală în conformitate cu §-ul 16 din statute, se avizează a depune la casa institutului acțiunile și documentele de plenipotență, înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, la 25 Ianuarie 1909.

Alex. Mocsonyi m. p., prezident.

Activa — Vagyon.		Bilanț cu 31 Dec. 1908. — Mérleg számla 1908. évre.		Pasiva — Teher.	
	K	f		K	f
Cassa — Készpénz	16,320	18	Capital societar — Részvénytőke	100,000	—
Cambii — Váltók	1,000,082	28	Fond de rezervă — Tartalék alap	75,705	27
Cambii cu acoperire ipotecară — Jelzálogilag biztosított váltók	504,556	82	Fond pentru acoperirea eventualelor perdiri — Alap esetleges veszteség fedezésére	4,915	80
Obligațiuni asigurate prin ipotecă — Jelzálogilag biztosított kötvények	108,220	50	Fond de pensuni — Nyugdíjalap	5,968	—
Obligațiuni cu caventa — Kötvények kezességgel	28,222	—	Depozite spre fructificare — Betétek	1,030,613	46
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ungară și la alte bănci — Követelések az oszt. magy. banknál és más intézeteknél	2,952	82	Reescont — Visszleszámítás	425,742	—
Imprumuturi pe amanete — Előlegek értékpapirokra	5,720	—	Creditori — Hitelezők	6,454	52
Efecte — Értékpapírok	9,450	—	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	21,657	39
Imobile — Ingatlanok	12,283	28	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	16	—
Diverși debitori — Adósok	13,286	33	Depozite — Letétek	6,544	28
Mobilier — Felszerelés	826	—	Profit curat — Tiszta nyereség	27,278	95
Interese de reescont anticipate — Visszleszámítási átmeneti kamatok	2,975	46			
	1,704,895	67		1,704,895	67

Eșite — Kiadások.		Contul Profit și Perdere — Nyereség és Veszteség számla.		Venite — Bevétel.	
	K	f		K	f
Interese la depuneri spre fructificare — Kamatok betétek után	57,091	85	Interese dela cambii — Kamatok váltók után	98,516	90
Int. la reescont — Kamatok visszleszám. váltók után	25,528	48	Interese dela cambii cu acop. hipot. — Kamatok jelzálogilag bizt. váltók után	34,402	26
Inter. la cont-curent — Kamatok folyó számlák után	413	83	Interese dela obligațiuni asig. prin hipot. — Kamatok jelzálogilag bizt. kötvények után	9,152	59
Contribuție: de stat, directă și comunală — Adó: egyenes, állami és községi	8,424	63	Interese dela imprumuturi pe amanete — Kamatok értékpapir előlegek után	1,001	35
Contribuție: 10% după interese de depuneri — Adó: 10% betét kamat	5,709	17	Interese dela obligațiuni cu caventa — Kamatok kötvények után	2,814	05
Salare — Fizetések	8,509	98	Interese dela efecte — Kamatok értékpapirok után	70	—
Spese de cancelarie, chirie, porto — Irodai költségek, házber, porto	8,898	25	Provizioni și alte venituri — Jutalékok és egyéb bevételek	227	52
Competință de timbru — Bélyeg illetékek	74	52			
Marce de prezentă — Jelenléti díjak	1,240	—			
Descrieri — Leírások	3,045	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	27,278	95			
	146,214	66		146,214	66

Lipova, 31 Decembrie 1908 — Lipova, 1908. december 31-én.

V. Hamsea m. p., director executiv — vezérigazgató.

I. Ciugudean m. p., contabil — főkönyvelő.

Direcțiunea — Az igazgatóság:

Dr. Stefan C. Pop m. p.

V. Dehelean m. p.

A. Ciugudean m. p.

Dr. Cioban m. p.

I. Cimponeriu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere, am revizuit conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului. — Alăturate felügyelő bizottság a jelen számlákat megvizsgálván, telyes rendben és a szabályszerűen vezetett könyvekkel megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Lipova, 25 Ianuarie 1909 — Lipova, 1909 január 25-én.

V. Beleş m. p., prezident — elnök. Iosif Cimponeriu m. p. Stefan Bordoșiu m. p. Dimitrie Maci m. p. Vasile Rogoi m. p.

Revizuit și aflat în ordine: Dominic Rațiu m. p., revizor-expert al „Solidarității“.

„ORAVICIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Oravița.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ORAVICIANA“, societate pe acții în Oravița, sunt prin această convocată la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va țineă Joi, în 4 Martie a. c., la 10 oare a. m. în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. *Raportul comisiei verificatoare și constituirea biroului.*
2. *Raportul anual al direcțiunii.*
3. *Raportul anual al inspecțiunii.*
4. *Stabilirea bilanțului, împărțirea profitului curat și votarea absoluturului.*
5. *Eventuale propuneri.*

Nr. 57 (1-1).

Oravița, la 4 Faur 1909.

Direcțiunea.

Activa.	Bilanț cu 31 Decembrie 1908.		Pasiva.	
	K	f		
Cassa în numărar	73,355	22	Capital de acții	550,000—
Cassa de păstrare postală	2,981	70	Fond de rezervă	260,143 34
Escont de cambii	610,956	71	Fond de rezervă disponibil	14,214—
Escont de cambii cu acoperire hipotecară	834,096	—	Fond pentru diferențe de curs	28 09
Imprumuturi hipotecare	1,562,168	97	Fond cultural și de binefacere	12,232 98
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventați	37,448	77	Fond de penziune (proprietatea acționarilor)	16,354—
Efecte	146,454	80	Fond pentru amortizarea edificiului	1,000—
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	64,909	43	Depuneri	1.918,052 03
Inmobile	62,970	—	Reescont	455,867 50
Interese de reescont anticipate	6,590	96	Imprumuturi hipotecare cedate	123,287—
Diverși debitori și interese restante	53,979	—	Interese anticipate pro 1909	25,429 07
Mobiliar după amortizare	2,600	—	Dare după interese de depuneri	4,430 14
	<hr/>	<hr/>	Dividendă neridicată	384—
	3.458,511	56	Diverși creditori	11,053 52
			Profit curat	66,035 89
				<hr/>
				3.458,511 56

Debit.	Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	K	f		
Interese depuneri	88,995	07	Interese de escont	114,590 88
Interese reescont	40,856	04	Interese hipotecare	133,886 97
Interese după împrumuturi hipotecare cedate	5,796	11	Interese dela împrum. pe oblig. cu caventați	1,442 21
Salare	18,808	08	Interese de efecte	5,018 87
Relut de cuartir	2,260	—	Venite dela imobile	571 92
Spese de birou, porto-poștal, competențe de timbre, prenumerațiuni și diverse spese	9,815	79	Diverse venit	3,627 68
Contribuție directă, comunală etc.	17,156	92		
Dare după interese de depuneri	8,952	33		
Amortizare de mobiliar	244	20		
Abscrieri	218	—		
Profit curat	66,035	89		
	<hr/>	<hr/>		
	259,133	48		259,138 48

Oravița, la 31 Decembrie 1908.

Ilia Traila m. p., director.

Ion Perian m. p., șef-contabil.

Direcțiunea:

Alexandru P. Popoviciu m. p. Victor Poruțiu m. p. Ion Petroviciu m. p. Dr. Aurel Novacu m. p.
 Dr. Petru Cornean m. p. Dr. Ion Nedelcu m. p. Dr. Mihail Gropsian m. p.
 Dr. Ion Manguica m. p. Sinesie Bistrean m. p. Vasile Leza m. p.

Conturile prezente, confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat exacte.

Ioan E. Țieranu m. p. Gheorghe Jianu m. p. Gheorghe Dragoescu m. p. Cornel Strîmba m. p.
 Iacob Botoș m. p. Nicolae Beloane m. p. Iuliu Roșiu m. p.

„MUREȘIANA”, institut de credit și de economii în Reghin.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Mureșiana”, se invită, în sensul §-lui 16 al statutelor, la

a XXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Reghin, la 15 Martie n. 1909, la 10 oare a. m., în localul institutului.

Obiectele ordinii de zi sunt:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
2. Deciderea asupra conturilor și asupra împărțirii profitului curat.
3. Alegerea alor doi membri în direcțiune, unul cu mandat de 3 ani, unul cu mandat de 5 ani.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere pe 3 ani.
5. Fixarea marcelor de prezență pe anul curent.
6. Eventuale propuneri în sensul §-lui 27 din statute.
7. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari cari voiesc a participa în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la cassa institutului acțiunile și eventual documentele de plenipotență cel mult până la 13 Martie n., 4 oare p. m.

Reghin, la 1 Februarie 1909.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon.	Contul Bilanțului cu 31 Dec. 1908. — Mérleg számla 1908. dec. hó 31-én.	Pasiva — Teher.	
	K f	K f	
Cassa în numărar — Kézpénz	14,738-52	Capital social — Alaptőke	200,000-—
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	749,817-79	Fondul de rezervă — Tartalékalap	86,525-17
Obligațiuni cu cavenți — Kötvény kölcsön	40,571-—	Fondul de pensuni — Nyugdíjalap	14,755-69
Imprumuturi ipotecare — Jelzálog kölcsön	575,793-—	Fondul filantropic — Jótékonykezéluálap	4,206-51
Interese transitoare restante — Hátralékos kamatok	17,289-26	Depuneri spre fructificare — Betétek	1.138,365-73
Casa institutului și alte realități — Intézeti ház és egyéb ingatlanok	44,270-08	Interese transitoare anticipate — Előlegezett átmeneti kamat	9,241-99
Efecte — Értékpapir	121,204-22	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	400-—
Acțiuni dela bănci străine — Idegen intézeti részvények	20,600-—	Reescont — Visszleszámitolás	18,700-—
	<u>1.584,333-87</u>	Lombard — Értékpapir előleg (Lombard)	85,500-—
		Fondul delegațiunii băncilor — Pézintézetek alapja	128-86
		Profit curat — Tiszta nyereség	<u>26,509-92</u>
			<u>1.584,333-87</u>

Eșite — Kiadások.	Contul Profit și Perdere — Nyereség és Veszteség számla.	Intrate — Bevételek.	
	K f	K f	
Interese: — Kamat:		Interese: — Kamat:	
de depuneri — betétek után	55,390-13	de escont — leszámitolt váltók után	55,481-50
dela 3 fonduri proprii — 3 saját alap után	5,398-89	de obligațiuni — kötvény kölcsön után	3,708-55
de reescont — visszleszámitolás után	1,786-91	de ipotecă — jelzálog kölcsön után	41,463-21
după lombard — értékpapir előleg után	2,794-22	de întârziere — késedelmi	1,648-40
Contribuțiune: — Adó:		după acțiuni străine — idegen részvények után	822-20
directă — egyenes	7,190-26	Competință de scris — Írásdíj	4,111-59
10% dare de depuneri — 10% betéti kamat után	5,359-09	Chirii — Házbérék	1,869-—
Spese generale: — Költségek:		Venite din efecte — Értékpapir utáni jövedelem	5,400-—
salare — tizti fizetés	4,950-—	Taxă de transcriere — Átirási díj	164-—
bani de cuartir — lakás pénz	800-—	Spese de protest — Ovási költség	—19
porto, tipărituri și alte spese — porto, nyomtatvány și egyéb	3,402-84		
Marce de prezență — Jelenléti jegyek	648-—		
Competință de timbru — Bélyegilleték	438-39		
Profit net — Tiszta nyereség	<u>26,509-92</u>		
	<u>114,668-64</u>		<u>114,668-64</u>

Reghin — Szászrégen, la 31 Decembrie 1908.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Galaction Șagău m. p., preșident. Dr. Ioan Popescu m. p. Ioșif Popescu m. p., director executiv.
Sever Barbu m. p., secretar. Sabin Popescu m. p., contabil. Petru Ciobotar m. p. Ioșif Popescu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și confruntându-le cu registrele institutului, ținute în bună regulă, le-am aflat în consonanță cu aceleași și exacte. — Alături de felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és a rendesen vezetett intézeti könyvekkel összehasonlítván, azokkal összehangzásban és rendben találtuk.

Reghin — Szászrégen, la 8 Februarie 1909.

Nr. 58 (1—1).

Comitetul de supraveghiere — A felügyelő bizottság:

George Maior m. p., preșident.

Dr. Teodor Popescu m. p.

Mihail Grecu m. p.

„MERCUR”, societate acționară de împrumut și păstrare în Năsăud.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai societății acționare de împrumut și păstrare „MERCUR” în Năsăud prin aceasta se convoacă, în sensul §-lui 17 din statute, la

a IX-a adunare generală ordinară

care se va ține în Năsăud, la 7 Martie 1908 st. n., la 11 oare a. m. în localul societății. La ordinea de zi se pun următoarele

Obiecte:

1. Deschiderea adunării.
2. Esmiterea secretarului și alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală prezentă
3. Raportul direcțiunii.
4. Raportul comitetului de supraveghiere.
5. Stabilirea bilanțului pro 1908 și fixarea dividendei.
6. Modificarea §-lui 26 din statute.
7. Închiderea adunării.

Nr. 59 (1—1).

Năsăud, la 3 Februarie 1909.

Martian m. p., director.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1908.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Casa	9,948	73	Capital societar	100,000	—
Cambii	463,422	80	Fond de rezervă ¹⁾	67,876	—
Cambii cu acoperire hipotecară	161,989	—	„ special de rezervă pentru event. pierderi ²⁾	3,730	—
Împrumuturi hipotecare	232,877	50	„ de binefaceri ³⁾	500	—
Obligațiuni cu caventați	19,391	—	„ de penziune ⁴⁾	13,081	50
Împrumuturi pe amănete	12,112	—	Depozite spre fructificare	547,090	89
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ungară	600	—	Reescont	172,024	—
Bon la alte bănci	2,931	49	Cont-Curent	22,443	36
Efecte	36,313	33	Conturi creditoare	525	55
Realități	6,664	96	Dividende neridicate	288	—
Mobiliar	3,247	50	Interese anticipate	10,509	60
10% amortizare	347	50	Profit net	19,001	11
Interese restante	7,919	20			
	957,070	01		957,070	01

Cu dotațiunea din anul acesta:

- ¹⁾ Fondul de rezervă se urcă la K 76,000—
²⁾ „ special de rezervă se urcă la „ 4,000—
³⁾ „ de binefacere se urcă la „ 1,000—
⁴⁾ „ de penziune se urcă la „ 14,500—

Eșite.		Contul Profit și Pierdere.		Intrate.	
	K	f		K	f
Interese:			Interese:		
a) dela depuneri	26,030	81	a) dela Escont	44,044	67
b) „ reescont	11,647	84	b) „ Cambii hipotecare	14,158	77
c) „ cont-curent	3,408	31	c) „ Hipotecare	21,059	99
d) „ fond de rezervă	3,842	—	d) „ Obligațiuni cu caventați	2,076	71
e) „ fond de penziune	880	—	e) „ Lombard	1,015	58
Spese:			f) „ Efecte publice	168	90
a) Salare	17,196	78	g) de întârziere și provocări	6,819	43
b) Relut de cvartir	1,616	—	Proviziiuni	5,302	—
c) Chirie	675	—	Venite dela realități	450	—
d) Porto	706	82			
e) Spese mărunte (încălzit, luminat, etc.)	1,905	17			
Contribuție:					
a) directă	5,265	63			
b) după interese depuneri	2,603	08			
Amortizare din mobiliar	347	50			
Profit net	19,001	11			
	95,126	05		95,126	05

Năsăud, la 31 Decembrie 1908.

Martian m. p., director.

Tomuța m. p., cassar.

Emil Tișca m. p., prim-contabil și secretar.

Direcțiunea:

Ciril Deac m. p. Alexandru Haliță m. p. Simion Pop m. p. Emil Domide m. p. Ignat Seni m. p.
 Iacob Pop m. p. Dumitru Tomuța m. p. George Cattul m. p. Alexandru Pălăgesiu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile de mai sus le-am aflat în deplină consonanță cu cărțile.

Năsăud, la 3 Faur 1909.

Teodor Simon m. p. Emil Stefanuțiu m. p. Ioan Păcurariu m. p. Macedon Linul m. p. Anton Hangea m. p.
 I. Lissai m. p., revizor expert al „Solidarității”.

„POPORUL”, institut de credit și economii în Lugoj.

C O N V O C A R E.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Poporul” din Lugoj, conform §-lui 19 din statute se invită a participa la

a VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 27 Februarie st. n. 1909, la 3 oare p. m., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Designarea unui notar și alor 3 verificători pentru protocolul adunării generale.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Stabilirea bilanțului și împărțirea profitului curat.
5. Fixarea marcelor de prezență.
6. Propuneri.

Nr. 63 (1-1)

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală în persoană ori prin pleni-potenciați, sunt rugați, conform §-lui 24 din statute, să-și depună acțiunile până în 27 Februarie 1909 la cassa institutului, ori la institutele „Bihoreana”, „Hațegana”, „Oraviciana”, „Ardeleana” și „Jiana”.

§. 22. In adunarea generală numai acei acționari au vot deciziv, cari sunt trecuți in registrul acționarilor cel puțin cu 6 luni mai înainte.

Lugoj, 28 Ianuarie 1909.

Direcțiunea.

Activa.	Bilanț cu 31 Decembrie 1908.		Pasiva.	
	K	f		
Bani în cassa	17.986	18	Capital social	220 000·—
Monete străine	15	—	Fond de rezervă	75,027·—
Cambii cu giranți	176,019	40	Depuneri spre fructificare	776 057 60
Interese de încassat	703	08	Cambii reescontate	193 258·—
Interese încassate înainte	2.124	93	Interese solvite înainte	1,383·42
Cambii cu acoperire hipotecară	703 930	—	Imprumuturi hipotecare cedate	60,000·—
Interese de încassat	8,129	33	Interese solvite înainte	550·—
Interese încassate înainte	8.716	48	Cont-curent	1,047·50
Imprumuturi hipotecare	296.162	10	Diverși creditorii	9,788·19
Interese de încassat	8 832	48	Dividendă neridicată	306·—
Interese încassate înainte	3 651	60	Profit curat	32,006 72
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	4,140	45		
Efecte	4,410	—		
Diverși debitori	8.655	58		
Realități: Casa institutului	169,000	—		
Rest din prețul de cumpărare	40,000	—		
Realități de vânzare	21,000	—		
Mobilier	1,067	—		
	<u>1.365,557</u>	<u>59</u>		<u>1.365,557</u>
				<u>59</u>

Spese.	Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
	K	f		
Interese: la depuneri	37,949	79	Profit din anul trecut	1 600·—
Spese: Salare	9 203	25	Interese după imprumuturi	88,309·98
Marce de prezență	1.257	—	Venitul realităților	11,785·70
Chirie	1,400	—	Interese după restul din preț	2 416·66
Spese de birou	4,110	31	Proviziuni	2,330·58
Dare: directă	6,868	19		
la interese de depuneri	3,794	98		
Amortizări: din mobilier	119	—		
din realități	1,161	27		
din pretensiuni	3,739	09		
Profit curat	32,006	72		
	<u>101,609</u>	<u>60</u>		<u>101,609</u>
				<u>60</u>

Ioan Boroș m. p., director executiv, prezident.

Romul Dimboiu m. p., contabil.

Direcțiunea:

George Popoviciu m. p., viceprezident. Dr. Stefan Erdélyi m. p. Demetriu Grecu m. p. Nicolau Nestor m. p.
Dr. Aurel Vălean m. p. Ioan Țiucu m. p. Georgiu Trăilă m. p. Avel Boier m. p. Victor Poruțiu m. p.

Comitetul de supraveghiere:

Stefan Bercian m. p., prezid. Dr. Daniel Fireza m. p. Coriolan Jucu m. p. Moise Nyeș m. p. Dr. Iacob Radu m. p.

„BOCȘANA“, institut de economii și credit ca societate pe acții în Bocșa-montană.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit, ca societate pe acții „BOCȘANA“, se invită prin aceasta în virtutea § 14 din statute la

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va țineă Duminecă, în 28 Faur st. n. a. e., la 3 oare p. m., în localitățile casei proprii Nr. 65 din loc.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
2. Stabilirea bilanțului și absolutoriul.
3. Decidere asupra împărțirii profitului curat.
4. Urcarea capitalului social.
5. Esmitere a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.
6. Diverse.

Nr. 61 (1—1).

În lipsa membrilor receruți adunarea generală în sensul § 22 din statute se va țineă în 7 Martie 1909 st. n. la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari voiesc a lua parte la adunarea generală în persoană sau prin plenipotență, în sensul § 16 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență înainte de ținerea adunării la cassa institutului.

Bocșa-montană, în 28 Ianuarie 1909.

Direcțiunea.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1908.		Pasiva.	
	K f		K f		K f
Cassa în număr	4,671.99	Capital de acții	100,000.—		
Cambii escontate	183,804.18	Fond de rezervă	51,060.70		
Credite camb. cu acop. hipt.	244,284.—	Fond disp. pentru event. perd.	1,221.—		
Imprumut hipotecar	83,686.—	Fond pentru binefaceri	293.14		
Mobilier	677.07	Fond pentru dare	300.—		
10% amortizare	67.70	Fond pentru clădire	200.—		
Spese de renovare	1,421.16	Depuneri spre fructificare	338,857.87		
20% amortizare	284.23	Reescont	54,361.—		
Avans pe prot. și proces	265.26	Interese transitorii	4,444.65		
Realități	15,595.38	Dividende neridicate	346.—		
Diverși debitori	4,057.74	Profit curat	16,725.87		
Interese restante	15,342.78				
Efecte	13,877.64				
Interese de reescont anticipate	478.96				
	567,810.23				567,810.23

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	K f		K f		K f
Interese la depuneri	15,490.77	Interese de escont	17,254.79		
Interese la reescont	3,786.92	Interese dela camb. cu acop. hip.	19,486.54		
Spese de cancel. și porto	785.24	Interese dela impr. hip.	5,955.54		
Salare	6,048.63	Interese dela efecte	649.—		
Tipărituri	176.50	Chirie	1,208.—		
Contribuție erar. și com.	3,270.82	Venite dela realități	151.60		
10% dare de inter. la dep.	1,549.07	Diverse venite	4,498.30		
Competințe de timbru	44.—				
Amortizări 10% din mobilier	67.70				
Amortizări 20% din spese de renov.	284.23				
Marce de prezență	474.—				
Chiria local. institutului	500.—				
Profit curat	16,725.87				
	49,203.77				49,203.77

Bocșa-montană, la 31 Decembrie 1908.

Coriolan Stoica m. p., cassar.

Dr. Aurel Oprea m. p., director executiv.

Simeon Jivoinicu m. p., contabil.

S. Jurca m. p.

Nicolaus Nicolajevits m. p.

George Brebenar m. p.

Ioan Tieran m. p.

Demetriu Pruneș m. p.

Dr. Peter Borlovan m. p.

Examinand conturile prezente și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în regulă.

Petru Ieremia m. p.

Ioan Jarcu m. p.

Petru Milutinovits m. p., prezident.

Coriolan Zuiac m. p.

Julius Crina m. p.

„VICTORIA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Arad.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VICTORIA”, prin aceasta se invită, conform §-ului 17 din statute, la

a XXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad, la 21 Februarie 1909 st. n. la 10 oare înainte de amiază, în localitățile institutului (Calea Archiducele Iosif nr. 2).

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuiri profitului curat.
3. Fizarea prețului marcelor de prezență pe anul 1909.
4. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
5. Modificarea statutelor (§§ 41, 53, 54, 55, 56, 57, 58).
6. Înființarea de filiale.

Nr. 62 (1—1).

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-ului 22 din statute, sunt rugați a-și însuși la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu 24 care înainte de adunarea generală.

Arad, la 9 Februarie 1909.

Direcțiunea.

Activa.	Bilanț cu 31 Decembrie 1908.		Pasiva.	
	K	f		
Cassa în numărar	174,165	08	Capital societar 6,000 acții à K 200—	1.200,000—
Bon în Giro-Conto	100,842	92	Fond de rezervă *)	976,968—
Bon la alte bănci	42,980	55	Fond special de rezervă	15,000—
Cambii	9.296,535	13	Fond de penziuni	126,748—
Imprumuturi hipotecare	1.574,155—		Depuneri spre fructificare	6.820,492-93
Avansuri pe efecte	36,477—		Depozite de cassa	40,734-86
Credite de Cont-Curent	73,315—		Cambii reescontate	2.923,947-90
Efecte proprii:			Contribuțiune restantă la depuneri	15.591-97
500,000 cor. nom. oblig. com. cu 4% „Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület” a 90	450,000—		Dividendă neridicată	2,658—
100,000 cor. nom. scris. fonc. cu 4½% „Egyesült pesti fővárosi takarékpénztár” a 97—	97,000—		Diverse conturi creditoare	10,583-93
25,000 cor. nom. obligațiuni cu 4½% „Hazai bank részvénytársaság” a 97—	24,250—		Interese transitorii anticipate	120,452-70
20 buc. acții „Banca austro-ungară” a 1,700—	34,000—		Profit transpus din 1907	10,975-98
100 buc. acții „Ústředni banka českých sporitelén” din Praga a 400—	40,000—		Profit net	179,384-57
50 buc. acții „Magyar pénztézetek központi hitelbankja” r. t. a 960—	48,000—			
Acții dela div. bănci și întrepr.	85,960—			
Casa institutului și alte realități	311,627-68			
Mobilier	10,056—			
după amortizare	1,005-60	9,050-40		
Diverse conturi debitoare	30,486-58			
Interese transitorii restante	14,693-50			
	12.443,538-84			
			12.443,538-84	

*) Cu dotarea din acest an de K 23,032 Fondul general de rez. se urcă la suma de K 1.000,000.

Debit.	Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	K	f		
Interese pentru depuneri spre fructificare	304,118	87	Venit transpus din anul trecut	10,975-98
Interese de reescont	145,081	04	Interese:	
Spese:			dela cambii	626,102-76
Salare	56,135—		„ imprumuturi hipot.	119,391-28
Bani de cvartir	10,192—		„ avansuri pe efecte	2,796-24
Imprimare, diverse plăți, spese de birou	32,885-87		„ cont-curent	5,198-10
Porto	9,890-97		„ efecte proprii	34,440-30
Chirie	4,600—		Chirie și alte arânzi	18,059-79
Marce de prezență	3,600—		Provizțiuni și alte venituri	19,056-50
Contribuțiune	47,739-18			
10% dare la depuneri	30,411-87			
Amortizare din mobilier	1,005-60			
Profit transpus din anul 1907	10,975-98			
Profit net	179,384-57			
	836,020-95			
			836,020-95	

Arad, la 31 Decembrie 1908.

Dr. Nicolae Oncu m. p.,
director executiv.

Sava Raicu m. p.,
secretar.

Ioan Moldovan m. p.,
contabil.

Direcțiunea:

Mihailu Velicieu m. p., prezident.

Roman R. Ciorogariu m. p., vice-prezident.

V. Mangra m. p. P. Truțila m. p. Dr. N. Ciacian m. p. T. Vațianu m. p. G. Popovicu m. p. Dr. A. Demian m. p.

Comitetul de supraveghiere:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

G. Feier m. p., prez. N. Marcu m. p. Dr. S. Ispavnic m. p. A. Secula m. p. Dr. Cornel Ardelean m. p.

Proprietar și editor: Constantin Pop.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.

Constantin Pop